

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

Aalborg Universitet

I "mellemtiden"

Jacobsen, Michael Hviid; Petersen, Anders

Published in:
Nordjyske Stiftstidende

Creative Commons License
Andet

Publication date:
2020

Document Version
Anden version

[Link to publication from Aalborg University](#)

Citation for published version (APA):
Jacobsen, M. H., & Petersen, A. (2020). I "mellemtiden". *Nordjyske Stiftstidende*.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- ? Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- ? You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- ? You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at vbn@aub.aau.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

I ”mellemtiden”

FAKTA

KLUMMEPANELET

■ På denne plads skriver på skift:

■ **Anders Petersen**, der er lektor på Institut for Sociologi og Socialt Arbejde på AAU og blandt andet forsker i socialteori.

■ **Birgitte Nielsen**, der er direktør i DGI Nordjylland og tidligere souschef på Aabybro Efterskole.

■ **Lena Bentsen**, der er korskærpræst og blandt andet har sin faste gang i Aalborg.

■ **Jannik Riis**, der er lærer på privatskolen ”Lyngbjerggårdskolen” i Godthåb ved Aalborg. Supervisor og talent-træner i FC Thy. Ideudvikler på fodboldkonceptet, Technica Fodbold.

■ **Thomas Thyrring Engsig** er docent i forskningsprogrammet udsathed og chancelighed på UCN og forsker blandt andet i inklusion, udsathed og chancelighed i folkeskolen.

■ **Olav Storm Johansen**, der er leder af Ranum Efterskole med et fællesskab bestående af 460 unge mennesker.

■ **Lars Skov Henriksen**, der er professor på Institut for Sociologi og Socialt Arbejde på AAU og blandt andet forsker i frivillighed.

Af Michael Hviid Jacobsen og Anders Petersen
redaktion@nordjyske.dk

Med et snuptag er samfundet blevet lukket ned. Socialt samvær er, i det mindste for en tid, sat på standby. Det moralsk rigtige at gøre, er at holde afstand til hinanden og undgå nærkontakt. For opsøger vi andre, spreder vi muligvis en smitte, der ultimativt kan resultere i døden.

Men hvornår lukkes samfundet helt op, så social omgang igen kan blive en naturlig del af vores hverdag? Hvad er tidshorisonten?

Ja, vi ved det ikke, og det skaber endnu mere usikkerhed. Det skræmmer os.

Denne situation har skærpet vores sociologiske blik for tiden som centralt fænomen under Corona-krisen.

Hvem har ikke hørt replikken om, at vi alle er i samme båd? Ofte passer det dog ikke, og nogen har altid en større båd end andre. Nogen har slet ingen. Men for tiden synes udsagnet at være ganske rammende. I hvert tilfælde når det drejer sig om fraværet af social sammenkomst med andre. Alle lider af sociale afsavn for tiden, og stort set alle længes mod tider, hvor det sociale samvær igen bliver muligt.

Med tidens parentes om det sociale er længslen efter de andre blevet særdeles udtalt. Det gælder også for os. At være i nært selskab med familie, venner, kollegaer og studerende - og måske endda give dem et kram - står øverst på vores ønskeliste. Når vores blik på det sociale nuværende beskaffenhed skærpes, så skyldes det, at vores fagdisciplin - sociologien - har det sociale som sit primære genstandsfelt.

I vores optik er det derfor nødvendigt med sociologiske analyser af den aktuelle situation under Corona-krisen, også selvom dem, vi mest lytter til i øjeblikket, er naturvidenskabelige forskere, politikere og embedsmænd. Faktisk kan man med god ret sige, at tiden nærmest skrider på sociologi, netop fordi sociologi er videnskaben om det sociale - det vi synes at mangle netop nu!

I denne klumme vil vi fokusere på det fænomen, som vi i den senere tid har diskuteret som et vitalt nedslag for en sociologisk analyse af Corona-situationen, nemlig tid.

Helt banalt er tid noget vi bruger til at orientere os efter og planlægge vores liv efter med. Ved hjælp af tiden forsøger vi at skabe orden og forudsigelighed, og dermed bliver tiden et vigtigt værktøj, som vi strukturerer tilværelsen med.

For tiden er der gået kludder i tiden. Den er ikke, som den plejer at være. Godt nok har dagen stadigvæk 24 timer og ugen syv dage, men vores omgang med tiden har forandret sig gevaldigt. Det gælder både for det enkelte menneske og for samfundet som sådan. Med Co-

Den nuværende Corona-krise er ikke bare en krisetid, men også en krise i tiden - i vores opfattelse, brug og værdsættelse af tiden, mener Anders Petersen, der i denne klumme skriver sammen med kollega Michael Hviid Jacobsen.
Foto: Unsplash.com

rona-krisen oplever vi at eksistere i en tid, hvor tiden aldrig rigtigt er på plads, og hvor den ikke synes at blive den samme igen. Vi lever med andre ord i en mellemtid!

Mellemtiden

Hvad er en mellemtid? Slår vi begrebet op står der, at det er en tid, der forløber mellem to begivenheder. Det er således at forstå som tiden mellem før og efter.

I dette tilfælde er mellemtiden Corona-krisen. Det er en slags ufri-villig undtagelsestid i den måde, som vi almindeligvis organiserer og strukturerer tiden på som noget, vi på den ene side skal (f.eks. passe vores arbejde, sende børn i skole og dagtilbud og ordne praktiske opgaver) og noget vi frit kan vælge (f.eks. holde fri, gå på café, tage på ferie osv.).

I øjeblikket er der uorden i denne tid, fordi det vi skal, og det vi frit kan vælge, i begge tilfælde er sat på standby. Vi skal pludselig til selv at fylde tiden ud, slå tiden ihjel og få

noget andet ud af tiden end det, vi er vant til.

Dette gælder både for os som enkeltindivider, der skal få vores nye hverdagsliv til at hænge sammen, men det gælder også for samfundet, der lige nu går i tomgang. Men selvom det kan virke som om, at tiden står stille, at alt er gået i stå, og at hele verden bare venter, så sker der faktisk noget. Selvom vi på mange måder lige nu befinder os i en slags liminalfase - en betegnelse som sociologer og antropologer anvender til at angive ofte vanskelige overgangsfaser mellem en tilstand og en anden - så er vi faktisk i gang med mange ting, men det er bare vores arbejde, sende børn i skole og dagtilbud og ordne praktiske opgaver) og noget vi frit kan vælge (f.eks. holde fri, gå på café, tage på ferie osv.).

I øjeblikket er der uorden i denne tid, fordi det vi skal, og det vi frit kan vælge, i begge tilfælde er sat på standby. Vi skal pludselig til selv at fylde tiden ud, slå tiden ihjel og få

noget andet ud af tiden end det, vi er vant til.

lingen af nye magt- og dominansforhold. Her kan man tale om, at mellemtiden producerer nye vindere og tabere. For os at se er digitaliseringsfortalerne og sundhedseksperterne mellemtidens store sejrshe-rrer.

Ser vi på digitaliseringsmarkederne, så har de kronede dage. De multinationale virksomheder, der udbyder digitale platforme til online-møder, slikker sig om munden. Digitale læringsudbydere til skoler, gymnasier og universiteter gnider sig i hænderne.

Digitaliseringsseksperterne, der tordner det glade budskab ud over en tilsyneladende digitaliseringshungrende befolkning, vejrer nu morgenluft.

I forhold til sundhedseksperterne, så er de blevet samfundets nye sandhedsapostle. Hidtil upåagtede virologer, epidemiologer og specialister i infektionsmedicin er nu samfundets moralske flagskibe. Det er dem, der svinger taktstokken, når samfundet bliver lukket ned, og de

går atter forrest, når det skal lukkes op igen. Det er feltmarskallerne fra Sundhedsstyrelsen og Statens Seruminstitut, der heroisk leder vejen.

CORONA: Vi skal pludselig til selv at fylde tiden ud, slå tiden ihjel og få noget andet ud af tiden end det, vi er vant til

åbenlyse eller skjulte - motiver.

Sociabiliteten udgør utvivlsomt en vigtig drivkraft i mange menneskers hverdagsliv, men denne sociabilitet er for tiden alvorligt amputeret.

Selvom vi - mere end nogensinde før - nu for alvor har tiden til at komme hinanden ved, så må vi det ikke, og vi tør det heller ikke. I den mellemtid, vi lige nu gennemlever, er dette samvær med andre ord derfor sat ud af kraft. Vi skal både isolere os selv og er samtidig blevet sendt hjem fra arbejdspladser, institutioner, fritidsaktiviteter og alle de andre arenaer, hvor vi ellers socialiserer med og møder hinanden.

Smitten lurker i princippet overalt - det er en lumsk sygdom. Andre mennesker anses med slet skjult mistænkelighed som potentielle smittebærere. Vi bliver irriterede på andre, moraliserer over deres adfærd og nærer en mild form for fjendtlighed mod alle, der ikke følger de sociale spilleregler og officielle retningslinjer, der er meldt ud.

Vores mellemtid er derfor en, hvor vi pludselig skal til at omkalibrere selve den måde, som vi omgås hinanden på. Vi sidder nu isoleret bag skærme og kommunikerer, vores mobiltelefoner gløder, og i det hele taget er internet og tv de primære erfaringskilder til verden udenfor.

Spildtid og overspringshandlinger har aldrig haft bedre vilkår end nu. For hvad i alverden skal man dog få tiden til at gå med, når andre mennesker ikke længere må være en del af den?

Den nuværende Corona-krise er derfor ikke bare en krisetid, men også en krise i tiden - i vores opfattelse, brug og værdsættelse af tiden. Tiden kan opleves meget langsom, når det ikke længere er muligt at lave noget med andre, inddrage dem, trække på dem, møde dem, kramme dem og i det hele taget indgå i nærværende samvær med dem.

Men hvad med fremtiden?

Man siger tiden læger alle sår. Men hvor lang tid vil der gå, før helingsprocessen for alvor kan begynde?

Det er notorisk vanskeligt at spå om fremtiden, og her gøres ingen undtagelse. For vi ved ikke, hvornår vi - helt uden sundhedsfaglige forbehold og advarsler - må socialisere igen. En ting er dog sikkert, og det er, at i mellemtiden læges ingen sår.

Og den helt store frygt i øjeblikket - på trods af en langsom genåbning af samfundet - er naturligvis, at mellemtiden trækker ud. At den måske endda bliver permanent. At vi ikke vender tilbage til almindelige former for socialitet. Dette skrækszenario skal vi gøre alt for at undgå. Og her er det væsentligt at huske på - for at slutte håbefuldt af - at vi rent faktisk kan gøre tingene anderledes. Selv i en tid med Corona-krise!

Mellemtid og socialitet

Et vigtigt træk ved alt samfundsliv er det samvær eller den socialitet, vi har med andre mennesker.

Faktisk kan man på mange måder sige, at samfundet kun kan fungere, fordi mennesker kommer hinanden ved og derigennem skaber og opretholder samfundet, som vi kender det.

Uden samhandling mellem mennesker er det svært overhovedet at forestille sig samfundet.

Det er også derfor, at regeringens ”nedlukning” af samfundet netop lyder så ildevarslende - for når mennesker ikke er sociale med hinanden, er der så overhovedet et samfund?

Den tyske sociolog Georg Simmel brugte engang betegnelsen ”sociabilitet” til at beskrive vores drift mod det sociale - at mennesker ofte finder sammen med hinanden, fordi de har lyst til samværet i sig selv, og ikke fordi de som sådan ønsker at opnå noget ved det. Samværet er formålet i sig selv uden andre -

NORDJYSKE

Seneste nyt fra Nordjylland hele døgnet rundt

- du finder blandt andet videoindslag, live-dækninger og podcasts.

nordjyske.dk